

ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับชำระหนี้จำนองรถยนต์

โดย นางสาวเพ็ญประภา ละดาฉาย

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ อาภัสสร จันทวิมล

หลักสูตร : นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

พ.ศ. 2556

ปัจจุบันการดำเนินธุรกิจได้เกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆ นักลงทุนและผู้ประกอบการลงทุนจำเป็นต้องหาแหล่งเงินเพื่อหมุนเวียนกิจการที่เป็นนำเชื่อถือ คือสถาบันการเงินไม่ว่าจะเป็นธนาคารของรัฐหรือธนาคารพาณิชย์ การจำนอง จำนำเป็นสัญญาอย่างหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ โดยปกติแล้วตามกฎหมายเจ้าหนี้อาจมีสิทธิบังคับทรัพย์สินของลูกหนี้รวมถึงสิทธิเรียกร้องที่ลูกหนี้มีต่อบุคคลภายนอก แต่ในความเป็นจริงเมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระลูกหนี้อาจหลบหนีไม่ยอมชำระหนี้เป็นผลทำให้เจ้าหนี้เสียหาย เพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่เจ้าหนี้ว่าจะได้รับชำระหนี้แน่นอน เจ้าหนี้จึงอาจให้ลูกหนี้หาหลักประกันไว้ว่าเมื่อถึงกำหนดชำระหนี้แล้วหากลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ เจ้าหนี้สามารถใช้สิทธิบังคับเอาจากหลักประกันมาชำระหนี้ได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้กำหนดการประกันหนี้ไว้เป็น 2 ลักษณะคือ การค้ำประกันด้วยบุคคลและการค้ำประกันด้วยทรัพย์ในลักษณะจำนอง และจำนำ โดยปกติทรัพย์ที่สามารถจำนองประกันหนี้ได้มีอยู่ 2 ประเภท คือ อสังหาริมทรัพย์ และสังหาริมทรัพย์ ตามมาตรา ๗๐๓ ได้แก่เรือกำปั่นหรือเรือมีระวาง 6 ตัน ขึ้นไป หรือรถไฟ หรือรถยนต์มีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป แพ สัตว์พาหนะสามารถจดจำนองได้ เช่น เครื่องจักรให้จดทะเบียนจำนองได้ตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ เรือจดทะเบียนจำนองได้ตามพระราชบัญญัติการจำนองเรือและบุริมสิทธิทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๗

ต่อมาได้มีการริเริ่มจากสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในสมัยรัฐบาลพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ใน พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อกำหนดให้รถยนต์เป็นทรัพย์ที่สามารถจำนองได้ ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยมีแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ เพิ่มเป็นมาตรา ๑๗/๑ กำหนดให้รถยนต์ รถพ่วง รถบดถนน และรถแทรกเตอร์ที่จดทะเบียนแล้ว เป็นทรัพย์สินประเภทที่จำนองเป็นประกันหนี้ได้ตามกฎหมาย เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกให้ประชาชน และเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคอย่างมาก เนื่องจากผู้จำนองรถยังคงเป็นเจ้าของ และใช้ประโยชน์จากรถ รวมทั้งจำหน่ายจ่ายโอนไปยังบุคคลอื่นได้ และเป็นการ

เพิ่มช่องทางในการระดมทุนให้กับธุรกิจบางประเภท โดยเฉพาะผู้ประกอบการเกษตรกรรมและกลุ่มผู้รับเหมาก่อสร้างที่จะมีแหล่งเงินทุนเพิ่มมากขึ้น ไม่ต้องพึ่งเพียงหลักประกันที่เป็นที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างเท่านั้น เพราะรถพ่วง รถบดถนน รถแทรกเตอร์คันหนึ่งมีมูลค่าหลายล้านบาท

แม้ว่าการจำนองรถยนต์ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๗/๑ จะให้ประโยชน์แก่ผู้บริโภคในการขอสินเชื่อ แต่การบังคับใช้กฎหมายฉบับดังกล่าวก็ยังไม่สามารถจำนองเป็นหลักประกันการชำระหนี้ได้ ซึ่งมีปัญหาหลายประการที่จะต้องนำมาพิจารณา เช่น ในกรณีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวิธีการจดทะเบียนจำนองรถยนต์ การประเมินราคารถยนต์ตอนบังคับจำนอง และการบังคับจำนองรถยนต์หากระหว่างการบังคับหลักประกันลูกหนี้ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด เจ้าหนี้ที่มีประกัน และเจ้าหนี้ไม่มีประกันย่อมได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ประกอบกับคู่มือจดทะเบียนรถยนต์เป็นเพียงเอกสารแสดงถึงกรรมสิทธิ์ของเจ้าของที่จดทะเบียนตามข้อสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๗/๑ วรรคสองเท่านั้น แต่ไม่ได้แสดงถึงกรรมสิทธิ์ของผู้รับจำนองเหนือหลักประกันแต่อย่างใด หากกฎหมายไม่ได้มีการแก้ไขให้มีมาตรการรองรับวิธีการและหลักเกณฑ์การจำนองเพื่อให้เกิดความรัดกุมหากต้องบังคับชำระหนี้ก็จะเกิดความเสียหายแก่ผู้รับหลักประกันและไม่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า หากรับจำนองแล้วจะได้รับชำระหนี้ตามกฎหมายจึงเป็นผลทำให้การจำนองรถยนต์ไม่สามารถนำมาเป็นหลักประกันที่มีประสิทธิภาพได้อย่างแท้จริงและผู้บริโภคมักถูกเอารัดเอาเปรียบจากสถาบันการเงิน เช่น การทำสัญญากู้ยืมเงินที่เป็นสัญญาสำเร็จรูปที่ธนาคารทำขึ้นฝ่ายเดียวนั้นจะมีข้อสัญญาที่เอารัดเอาเปรียบและไม่เป็นธรรมต่อผู้กู้หลายประการ เช่น ยอมให้ธนาคารปรับอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นโดยไม่ต้องบอกกล่าวให้ทราบล่วงหน้าหรือให้ธนาคารมีสิทธิเลิกสัญญาเมื่อใดก็ได้โดยไม่ต้องบอกกล่าวไปยังผู้กู้ การกำหนดข้อความในสัญญาให้ภาระค่าใช้จ่ายและหน้าที่ในการดำเนินการต่าง ๆ ตกแก่ผู้บริโภค รวมถึงการกำหนดค่าธรรมเนียม ค่าปรับ ค่าอื่น ๆ ในการทำสัญญาเพื่อหลบเลี่ยงไม่ใช้คำว่าดอกเบี้ย ผู้บริโภคที่อยู่ในฐานะคู่สัญญาฝ่ายที่เสียเปรียบมีอาจโต้แย้งได้เนื่องจากข้อสัญญามีความชัดเจนและการยอมเข้าสู่ผูกพันตนเองโดยไม่ต้องมีข้อโต้แย้งทำให้ต้องยอมรับผลในสัญญาทุกประการ ประกอบกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มีการนำทรัพย์สินมาเป็นประกันการชำระหนี้เพียง 2 ประเภทคือการจำนองและการจำนำโดยจำนองเป็นกรณีที่ผู้จำนองนำอสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ชนิดพิเศษไปตราไว้แก่ผู้รับจำนองเพื่อเป็นการประกันการชำระหนี้โดยไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันแก่ผู้รับจำนอง ส่วนการจำนำเป็นกรณีที่ผู้จำนำจะต้องส่งมอบสังหาริมทรัพย์ให้แก่ผู้รับจำนำเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ ทำให้ไม่เหมาะแก่การจำนำทรัพย์สินที่มีขนาดใหญ่ที่ยากแก่การเคลื่อนย้ายมาใช้เป็นหลักประกันในลักษณะจำนำได้ เช่น กรณีการจำนำรถยนต์ซึ่งอาจทำได้

ยาก เนื่องจากข้อจำกัดการจำหน่ายตามกฎหมายจะต้องมีการส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินที่จำหน่ายแก่นำรถยนต์มาจำหน่ายรถยนต์มาใช้เป็นหลักประกันการชำระหนี้ต้องประสบกับอุปสรรคในทางกฎหมาย กล่าวคือ หากใช้วิธีการจำหน่ายจะต้องมีการส่งมอบการครอบครองรถยนต์ที่จำหน่าย ทำให้เจ้าของกรรมสิทธิ์รถยนต์ที่นำรถยนต์มาจำหน่ายนั้นไม่สามารถใช้ประโยชน์ใด ๆ จากรถยนต์คันดังกล่าวได้อีกต่อไป ประกอบกับทะเบียนรถยนต์มิใช่ตราสาร อย่างเช่น ตั๋วแลกเงิน เช็ค ใบหุ้น จึงไม่สามารถนำวิธีการจำหน่ายตราสารมาใช้เพื่อให้สามารถส่งมอบการครอบครองทะเบียนรถยนต์แทน และหากนำรถยนต์มาจำหน่ายเองเป็นประกันหนี้ก็เกิดข้อจำกัดทางกฎหมาย เนื่องจากรถยนต์ไม่ใช่ทรัพย์สินตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์รับรองไว้ว่าสามารถนำมาจำหน่ายได้เช่นกัน

การจดทะเบียนรถยนต์ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการจัดระเบียบเกี่ยวกับรถยนต์ โดยมีความมุ่งหมายหลักเพื่อให้ทราบว่าผู้ใดเป็นเจ้าของรถยนต์ การบังคับให้เจ้าของรถยนต์เสียภาษีรถยนต์ประจำปีให้แก่อรัฐ และการออกใบอนุญาตขับรถรถยนต์เพื่อควบคุมผู้ขับขี่รถยนต์ให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสม ซึ่งการจดทะเบียนรถยนต์ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้กำหนดการจดทะเบียนรถยนต์ไว้ดังนี้

ตามมาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถที่ยังมิได้จดทะเบียน

ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถที่จดทะเบียนแล้ว แต่ยังมีได้เสียภาษีประจำปีสำหรับรถนั้นให้ครบถ้วนถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่รถที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในราชอาณาจักรชั่วคราวโดยที่ผู้นำเข้าไม่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร แต่ต้องปฏิบัติตามข้อตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลของประเทศที่ผู้นำเข้ามีสัญชาติ

มาตรา ๗ รถที่จะขอจดทะเบียนได้ต้อง

(๑) เป็นรถที่มีส่วนควบและมีเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และ

(๒) ผ่านการตรวจสภาพรถจากนายทะเบียน หรือจากสถานตรวจสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ในเวลาที่ขอจดทะเบียนแล้ว

ในกรณีที่ขอจดทะเบียนเป็นรถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการธุรกิจ หรือรถยนต์บริการทัศนาจร รถนั้นต้องมีลักษณะ ขนาด หรือกำลังของเครื่องยนต์และของรถตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้ขอจดทะเบียนต้องแจ้งสถานที่เก็บรถยนต์สาธารณะ หรือรถยนต์บริการซึ่งมีลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วย

การโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและจัดระเบียบรถยนต์กฎหมายบังคับให้การโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์ที่ได้จดทะเบียนแล้วต้องแจ้งการโอนต่อนายทะเบียนด้วยตาม

มาตรา ๑๗ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันโอน ดังจะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ แบ่งออกเป็น 4 หมวด คือ

หมวด 1 การจดทะเบียน เครื่องหมาย และการใช้รถ

หมวด 2 ภาษีประจำปี

หมวด 3 ใบอนุญาตขับรถ และ

หมวด 4 บทกำหนดโทษ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่ากฎหมายไม่ได้ระบุเกี่ยวกับการนำรถยนต์มาจำหน่ายเป็นประกันการชำระหนี้แต่อย่างใด

รถยนต์เป็นสิ่งหามทรัพย์ประเภทที่มีทะเบียนแต่ไม่สามารถนำมาจดทะเบียนจำหน่ายเป็นหลักประกันการชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย ทำให้เกิดความแนวความคิดในการนำรถยนต์มาใช้เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้โดยอาศัยวิธีการอื่น ๆ เช่น การนำรถยนต์มาใช้เป็นประกันการชำระหนี้ โดยการส่งมอบคู่มือจดทะเบียนรถยนต์ให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้ และการนำรถยนต์มาเป็นประกันหนี้ในรูปแบบของสัญญาเช่าซื้อรถยนต์ ก่อนที่กฎหมายจะยอมรับให้การจำหน่ายรถยนต์เป็นหลักประกันแห่งหนี้ สถาบันการเงินต่างก็ใช้วิธีการเช่าซื้อแทน เพื่อให้รถยนต์เป็นหลักประกันแห่งหนี้ที่มีประสิทธิภาพซึ่งได้ใช้มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน จึงเป็นที่มาของการแก้ไขกฎหมายให้รถยนต์สามารถจดทะเบียนจำหน่ายได้ เพราะเห็นว่าสัญญาเช่าซื้อนั้นก่อให้เกิดภาระแก่ผู้เช่าซื้อโดยเฉพาะต้องเสียค่าธรรมเนียมในการโอนกรรมสิทธิ์และค่าดอกเบี้ยในอัตราที่สูง ซึ่งผู้เช่าซื้อไม่สามารถปฏิเสธได้ เพราะสัญญาเช่าซื้อที่ถูกนำมาใช้นั้นถูกจัดเตรียมโดยฝ่ายผู้ให้เช่าซื้อเป็นส่วนใหญ่ จึงมีข้อตกลงและเงื่อนไขต่างๆ ในสัญญาแล้วแต่เป็นการผลักภาระหน้าที่ในทางกฎหมายไปยังฝ่ายผู้เช่าซื้อ

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรีสมัยพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอกฎหมายแก้ไขกฎหมาย พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยพระราชบัญญัติ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ เพิ่มเป็นมาตรา ๑๗/๑ กำหนดให้รถยนต์ที่จดทะเบียนแล้ว รถพ่วง รถบดถนน และรถแทรกเตอร์ที่จดทะเบียนแล้วให้เป็นทรัพย์สินประเภทที่จำหน่ายเป็นประกันหนี้ได้ตามกฎหมายเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถนำรถยนต์มาจดทะเบียนจำหน่ายได้ โดยรัฐสภาได้ตรากฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมแห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑¹ เพิ่มเป็นมาตรา ๑๗/๑ กำหนดให้รถยนต์ที่จดทะเบียนแล้ว รถพ่วง

¹การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ นำเสนอโดยนายไพศาล พิษมงคล สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) และคณะ โดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้กฎหมายมีผลบังคับ

รถบดถนน และรถแทรกเตอร์ที่จดทะเบียนแล้วให้เป็นทรัพย์สินประเภทที่จําเองเป็นประกันหนี้ได้ ตามกฎหมายและให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้มีชื่อเป็นเจ้าของในทะเบียนรถยนต์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ โดยวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้สังหาริมทรัพย์หลายประเภทสามารถจําเองเป็นประกันหนี้ได้เช่นเดียวกับสังหาริมทรัพย์อื่น ๆ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๐๓ กฎหมายบัญญัติให้จําเองใช้ได้เฉพาะกับทรัพย์สิน ประเภทอสังหาริมทรัพย์ และสังหาริมทรัพย์ ชนิดพิเศษ เช่น เรือยนต์มีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป แพ ลัดัวพาหนะ สังหาริมทรัพย์อื่น ๆ ซึ่ง กฎหมายบัญญัติไว้ให้จดทะเบียนเฉพาะการ โดยสรุปรายละเอียดดังนี้

สรุปพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีสาระสำคัญดังนี้²

1. กำหนดให้รถยนต์ที่จดทะเบียนแล้ว รถพ่วง รถบดถนน และรถแทรกเตอร์ที่จดทะเบียนแล้วให้เป็นทรัพย์สินประเภทที่จําเองเป็นประกันหนี้ได้ตามกฎหมาย
2. ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้มีชื่อเป็นเจ้าของในทะเบียนรถยนต์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์
3. การจําเองต้องทำเป็นหนังสือตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด และต้องจดทะเบียนจําเองต่อนายทะเบียน และเสียค่าธรรมเนียมในการจําเอง

สำหรับเงื่อนไข วิธีการจําเอง และ อัตราค่าธรรมเนียมในการจําเองให้เป็นไปตามที่ประกาศในกฎกระทรวง

เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2551 ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีชุดนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ (นายกรัฐมนตรี) คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการจําเองรถยนต์ รถพ่วง รถบดถนนและรถแทรกเตอร์ที่จดทะเบียนแล้วและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนจําเอง พ.ศ. ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ และได้ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ดำเนินการต่อไปได้แล้ว ต่อมาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี ชุดนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (นายกรัฐมนตรี) เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒ มีมติอนุมัติให้ถอนร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการจําเองรถยนต์ รถพ่วง รถบดถนน และรถแทรกเตอร์ที่จดทะเบียนแล้ว และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนจําเอง พ.ศ. ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอมา เนื่องจากเห็นว่าบทบัญญัติบางส่วนไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนบทบัญญัติบางเรื่องยังไม่เพียงพอต่อการนำไปใช้ปฏิบัติและการบังคับใช้กฎหมายเพราะไม่มีมาตรการใดรองรับปัญหาเรื่องความเสี่ยงว่าด้วยการจําเองอาจไม่มีผลบังคับเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ หากเกิดความเสียหายขึ้นจะ

ใช้เมื่อพ้น 90 วัน นับจากวันประกาศกฎหมายลงในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ จึงมีผลบังคับใช้แล้วเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑.

²พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๗/๑ วรรคสาม.

ครอบคลุมถึงค่าเสียหายทุกประเภทที่เจ้าหน้าที่มีสิทธิเรียกร้องได้หรือไม่ และยังไม่มียุติมาตรการเกี่ยวกับการบังคับและอ้างสิทธิในสังหาริมทรัพย์เดียวกัน การที่กฎหมายหนดให้การโอนกรรมสิทธิ์ในรถยนต์กระทำได้ด้วยคำสั่งมอบการครอบครองเท่านั้น อาจเกิดปัญหาและอุปสรรคเมื่อมีเหตุบังคับหลักประกันประกอบการบริหารงานขนส่งทางบกยังขาดความคล่องตัวอีกด้วย

ปัจจุบันกระทรวงคมนาคม ยังไม่ได้ออกกฎกระทรวงมารับเพื่อบังคับใช้กับการจำหน่ายรถยนต์ที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ จำหน่ายรถยนต์ รถพ่วง รถบดถนน และรถแทรกเตอร์ที่จดทะเบียนแล้ว และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนจำหน่าย ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่าปัญหาเกี่ยวกับการไม่สามารถนำรถยนต์มาจำหน่ายเป็นหลักประกันได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง อันเนื่องมาจากปัญหาดังนี้

1. ปัญหาความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รถยนต์

ปัญหาเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์รถยนต์ ซึ่งควรแก้ไข คือ การกำหนดความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์และให้มีนิติกรรมของผู้รับทรัพย์ประกันให้ชัดเจน ดังนั้น เพื่อสร้างกลไกให้นำรถยนต์มาเป็นหลักประกันที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงและให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายตามพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๗/๑ ให้ถือว่าเป็นสังหาริมทรัพย์ที่อาจจำหน่ายได้ตามมาตรา ๗๐๓ (๔) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังเช่นกรณีพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ ที่กำหนดให้กรรมสิทธิ์ในเครื่องจักรต้องแสดงโดยการจดทะเบียน และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒๕๕ มาตรา ๑๓๐๐ และมาตรา ๑๓๐๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม ตลอดจนแก้ไขกฎหมายกำหนดแบบหนังสือกรรมสิทธิ์จดทะเบียนรถยนต์เพื่อแสดงการจดทะเบียนรถยนต์ให้แสดงรายการและบันทึกรายการต่างๆ ในแบบหนังสือกรรมสิทธิ์รถยนต์และการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับรถยนต์ให้ เจ้าพนักงานบันทึกข้อตกลงหรือทำสัญญาเกี่ยวกับการนั้นแล้วแต่กรณี แล้วให้เจ้าพนักงานสาระสำคัญลงในสมุดทะเบียนรถยนต์ฉบับที่สำนักงานขนส่ง หรือสำนักงานขนส่งสาขา และฉบับของเจ้าของกรรมสิทธิ์รถยนต์ให้ถูกต้องตรงกัน เพื่อให้ทราบว่ารรถยนต์ที่จำหน่ายเป็นประกันการชำระหนี้ตามกฎหมายนี้ให้ถือลำดับสิทธิเรียงตามวันและเวลาที่จดทะเบียนในกรณีของผู้รับหลักประกัน วันและเวลาที่จดทะเบียนในกรณีของผู้รับจำหน่าย จดทะเบียนจำหน่ายก่อนมีสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อน รวมถึงเป็นการรับรองถึงการเป็นเจ้าของรถยนต์เป็นเอกสารหรือหลักฐานที่แสดงออกถึงการมีกรรมสิทธิ์ในรถยนต์ หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นเอกสารสิทธิชนิดหนึ่ง โดยมีรายละเอียดได้แก่ชื่อและที่อยู่ของเจ้าของหมายเลขกรรมสิทธิ์ ตัวเลขระยะทางวิ่งที่มิเตอร์วัดได้ในขณะที่เปลี่ยนเจ้าของครั้ง

ล่าสุด วันที่ออกหนังสือ รายละเอียดของรถบ้าน พาหนะ ชื่อและที่อยู่ของผู้มีสิทธิยึดหน้าวงทรัพย์ เพื่อชำระหนี้ ระบุถึงสิทธิยึดหน้าวงในหนังสือรับรองกรรมสิทธิ์

2. ปัญหาการจดทะเบียนจำนองรถยนต์ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

รถยนต์จัดเป็นทรัพย์สินประเภทสังหาริมทรัพย์ชนิดหนึ่งสามารถจดทะเบียนจำนองได้ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๑๕ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๗/๑ กำหนดให้รถยนต์ที่จดทะเบียนแล้ว รถพ่วง รถบดถนน และรถแทรกเตอร์ที่จดทะเบียนแล้ว เป็นทรัพย์สินประเภทที่จำนองเป็นประกันหนี้ได้ และการจำนองต้องทำเป็นหนังสือตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด และต้องแจ้งจดทะเบียนจำนองต่อนายทะเบียน พร้อมกับการเสียค่าธรรมเนียมในการจดจำนองตามเงื่อนไข วิธีการ และอัตราค่าธรรมเนียมที่ประกาศในกฎกระทรวง นั้น การไม่สามารถนำรถยนต์มาจำนองเป็นประกันหนี้ได้เนื่องจากไม่มีกฎหมายออกมาตรการรองรับเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ จำนองรถยนต์ รถพ่วง รถบดถนน และรถแทรกเตอร์ที่จดทะเบียนแล้วสามารถนำมาจำนองได้ตามวิธีการที่กฎหมายกำหนด เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับสัญญาหลักประกันจะทำให้สิทธิในทรัพย์สินประกัน (Security interest) คู่สัญญาหลักประกันจะต้องปฏิบัติตามที่กำหนดโดยมีรูปแบบในการที่จะบังคับสิทธิในหลักประกันของลูกหนี้ผู้ให้หลักประกันไว้ 3 ประการ คือ ทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันต้องอยู่ในความครอบครองของเจ้าหนี้มีประกันหรือลูกหนี้ต้องลงนามในหนังสือข้อตกลงว่าด้วยหลักประกันซึ่งข้อตกลงดังกล่าวได้กำหนดทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันไว้และได้จัดแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ มีการกำหนดราคาประเมินไว้ ลูกหนี้ต้องมีสิทธิในหลักประกันนั้น การประกันการชำระหนี้ต้องครบเงื่อนไขดังกล่าวเท่านั้น จึงจะก่อให้เกิดเจ้าหนี้ ผู้รับหลักประกันเกิดสิทธิในการบังคับทรัพย์สินเป็นหลักประกันและสามารถบังคับเอาทรัพย์สินหลักประกันของลูกหนี้ได้ก่อนเจ้าหนี้อื่น

ดังนั้น การจำนองรถยนต์จะสามารถพัฒนาเป็นหลักประกันการชำระหนี้อย่างมีประสิทธิภาพได้ จะต้องมีการออกกฎกระทรวงมารองรับเพื่อบังคับใช้กับการจำนองรถยนต์ ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งจะส่งผลทำให้สามารถนำรถยนต์มาจำนองเป็นประกันการชำระหนี้ได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่รัฐบาลได้สนับสนุนให้ประชาชนมีรถยนต์คันแรก จะได้นำมาเป็นประกันการชำระหนี้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป จึงเห็นควรให้มีการออกกฎหมายเพื่อรองรับให้มีความชัดเจนจะเป็นการสร้าง ความมั่นใจในระบบหลักประกันเพื่อให้สามารถนำรถยนต์มาจำนองเป็นหลักประกันได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ต้องส่งมอบการครอบครองและสร้างความมั่นใจให้กับเจ้าหนี้ที่ให้สินเชื่อ โดยการออกกฎหมายรองรับมาตรการและกระบวนการต่าง ๆ เพื่อสร้างระบบทะเบียนหลักประกันขึ้น

หรือจดแจ้งทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกันเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับหลักประกัน และความมั่นใจให้กับเจ้าหนี้ โดยทรัพย์สินที่จะนำมาเป็นหลักประกันตามกฎหมายนี้จะต้องนำไปจดทะเบียนหรือจดแจ้งไว้ด้วย

3. ปัญหาเกี่ยวกับอายุความการบังคับจำนอง

กรณีเจ้าหนี้ผู้รับจำนองตามคำพิพากษามีได้ดำเนินการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินที่นำมาจำนองให้เสร็จสิ้นระยะเวลาบังคับคดีตามมาตรา ๒๑๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จึงเกิดปัญหาทางกฎหมายเนื่องจากเจ้าหนี้ผู้รับจำนองก็ไม่สามารถดำเนินการบังคับจำนองทรัพย์สินได้ เพราะพ้นกำหนดระยะเวลาการบังคับคดีแล้ว ส่วนลูกหนี้ก็ไม่สามารถขอรับหนังสือแสดงสิทธิคืนจากเจ้าหนี้ผู้รับจำนองได้ เนื่องจากเจ้าหนี้ผู้รับจำนองยังคงใช้สิทธิยึดถือไว้ตามเดิม เพราะถือว่าหนี้จำนองยังไม่ระงับสิ้นไป ทำให้เกิดปัญหาช่วงว่างทางกฎหมายขึ้น คือ เจ้าหนี้ผู้รับจำนองจะไม่สามารถบังคับจำนองได้แต่ก็ยังคงมีทรัพย์สินเหนือทรัพย์สินที่ได้จำนองไว้ และสามารถยึดถือหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ไว้จนกว่าจะได้รับชำระหนี้ หากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีได้ดำเนินการบังคับคดีภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งอายุความในทางแพ่งกฎหมายกำหนดอายุความไว้ให้สิทธิที่จะเรียกร้องหรือใช้สิทธิทางศาลได้ภายในอายุความ แต่ถ้าใช้สิทธิเรียกร้องหรือใช้สิทธิทางศาลหลังอายุความได้ขาดลงแล้ว กฎหมายมิได้ตัดสิทธิใดห้ามมิให้ใช้สิทธิเรียกร้องหรือใช้สิทธิทางศาลสามารถใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลได้ ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งไม่ยกประโยชน์แห่งอายุความขึ้นมาต่อสู้ก็สามารถบังคับได้ตามกฎหมายแม้ว่าจะขาดอายุความแล้ว โดยศาลจะอ้างเอาเหตุแห่งอายุความมายกฟ้องไม่ได้ เพราะไม่ใช่ปัญหาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนที่ศาลจะหยิบยกขึ้นมาได้เอง แต่ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งยกประโยชน์แห่งอายุความขึ้นมาต่อสู้ก็ไม่สามารถบังคับได้ตามกฎหมาย ศาลจะต้องหยิบยกขึ้นมาวินิจฉัยถ้าขาดอายุความจริงก็ต้องยกฟ้องไป บังคับไม่ได้ตามกฎหมาย ในการบังคับคดีภายในกำหนดระยะเวลา 10 ปี นั้น มิใช่กำหนดระยะเวลาของเรื่องอายุความ แต่เป็นระยะเวลาที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะดำเนินการบังคับคดีเอากับทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ ภายในระยะเวลา 10 ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา

4. ปัญหากระบวนการบังคับจำนองรถยนต์ที่เป็นหลักประกัน

กระบวนการบังคับจำนองตามกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เมื่อลูกหนี้ผิดนัดไม่ชำระหนี้หรือทรัพย์สินจำนองบางสิ่งสูญหายหรือบุบสลายจนไม่เพียงพอแก่การประกันหนี้ตามมาตรา ๑๒๑ เจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้รับจำนองย่อมมีสิทธิบังคับจำนองได้การบังคับจำนองมีอยู่สองวิธี คือ ฟ้องขอให้ยึดทรัพย์ที่จำนองออกขายทอดตลาดเอาเงินมาชำระหนี้ตามมาตรา ๑๒๘ และการเอาทรัพย์สินจำนองหลุดเป็นสิทธิตามมาตรา ๑๒๕ ทั้งสองวิธีจะต้องฟ้องคดีต่อศาลโดยฟ้องผู้จำนองเป็นจำเลย ในกรณีที่ผู้จำนองโอนทรัพย์สินไปให้บุคคลภายนอกก็ต้องฟ้องบุคคลภายนอกซึ่ง

เป็นผู้รับโอนนั้นเป็นจำเลย และคำขอท้ายฟ้องก็ต้องมีข้อความทำนองเดียวกับข้อความในมาตรา ๗๒๘ และมาตรา ๗๒๙ คือขอให้ยึดทรัพย์สินที่จำนองมาขายทอดตลาดเอาเงินมาชำระหนี้ หรือขอให้เอาทรัพย์สินที่จำนองหลุดเป็นสิทธิของเจ้าหนี้ ดังนั้น ในการติดตามรถยนต์เพื่อนำมาบังคับจำนองจึงเป็นเรื่องยากโดยสภาพในตัวเองอยู่แล้ว เมื่อกฎหมายกำหนดการบังคับจำนองให้เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายมีกระบวนการล่าช้า มีผลทำให้ผู้จำนองมีโอกาสกระทำการทุจริตได้ง่ายโดยการเคลื่อนย้ายรถยนต์ที่เป็นหลักประกันการชำระหนี้เพื่อให้พ้นจากการถูกบังคับจำนองได้ ส่งผลให้การติดตามเอารถยนต์ที่เป็นหลักประกันการชำระหนี้มาเพื่อบังคับจำนองนั้นเป็นไปได้ด้วยความยากลำบากและอาจส่งผลให้ผู้รับจำนองเกิดความเสียหายได้

5. ปัญหาการไต่สวนหาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

จากการบังคับคดีตามคำพิพากษาเป็นหน้าที่ของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่จะต้องทำการสืบหาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสืบหาทรัพย์สินของลูกหนี้ไม่พบ หรือไม่ทราบว่าทรัพย์สินนั้นเก็บไว้ที่สถานที่ใด เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะยื่นคำร้องต่อศาลให้ทำการไต่สวนและออกหมายเรียกลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลอื่นที่เชื่อว่าอยู่ในฐานะที่จะให้ถ้อยคำเป็นประโยชน์ เพื่อหาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นได้เพียงใด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๒๗๗ นั้น หากเจ้าหนี้ผู้รับจำนองจะไม่สามารถดำเนินการบังคับเอาทรัพย์สินที่จำนองได้ภายในระยะเวลา 10 ปี การจำนองก็ยังมีผลบังคับอยู่มิได้ระงับสิ้นไป เนื่องจากไม่เข้าเหตุความระงับสิ้นไปแห่งสัญญาจำนอง เจ้าหนี้ผู้รับจำนองยังคงมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินที่จำนอง ถึงแม้ว่าลูกหนี้จะได้โอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจำนองไปให้บุคคลภายนอก บุริมสิทธินั้นก็ยังคงติดไปกับทรัพย์สินจำนอง แต่การจำนองรถยนต์มีการเสื่อมค่า หรือเสื่อมสภาพไปตามการใช้งานและระยะเวลา ถึงแม้ว่าลูกหนี้จะมีได้ใช้สอยรถยนต์ดังกล่าวก็ตาม การเสื่อมค่า หรือเสื่อมสภาพย่อมเกิดขึ้นแก่รถยนต์หากระยะเวลาการบังคับคดีเนิ่นนานออกไป ย่อมไม่เป็นประโยชน์แก่เจ้าหนี้และลูกหนี้ตามคำพิพากษา

6. ปัญหาการบังคับจำนองเหนือส่วนควบ

ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านวิศวกรรมและการผลิตยานยนต์มีการพัฒนารุดหน้าและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้มีนวัตกรรมยานยนต์รูปแบบใหม่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก และข้อกำหนดที่เกี่ยวกับส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวยังไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและไม่สอดคล้องกับการพัฒนาของอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ ตลอดจนได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับรถไว้ในกฎกระทรวงต่าง ๆ อีก ทำให้เป็นปัญหาในทางปฏิบัติและการบังคับใช้โดยรวม เพราะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๔ ส่วนควบของทรัพย์สิน คือ ส่วนซึ่งโดยสภาพแห่งทรัพย์สินหรือโดยจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่นเป็น

สาระสำคัญในความเป็นอยู่ของทรัพย์สินนั้น และไม่อาจแยกจากกันได้นอกจากจะทำลาย ทำให้บุบสลาย หรือทำให้ทรัพย์สินนั้นเปลี่ยนแปลงรูปทรงหรือสภาพไป เจ้าของทรัพย์สินย่อมมีกรรมสิทธิ์ใน ส่วนควบของทรัพย์สิน

7. ปัญหาเจ้าหน้าที่ผู้ประเมินราคารถยนต์ตอนบังคับจำนอง

จากการศึกษาพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ เห็นได้ว่ามิได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับผู้ประเมินราคารถยนต์ หรือหลักเกณฑ์การประเมินราคารถยนต์เพื่อที่จะทราบว่ารอดยนต์มีมูลค่าราคาเพียงใด เพื่อประกอบการพิจารณาของสินเชื่อจากสถาบันการเงิน ผู้ประเมินราคารถยนต์จึงมีความสำคัญเช่นเดียวกันกับผู้ประเมินราคามูลค่าทรัพย์สิน ในปัจจุบันผู้ประเมินราคารถยนต์ควรที่จะมีคุณสมบัติขั้นต่ำที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่ประเมิน จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องยนต์จากสถาบันหรือสมาคมผู้ประกอบการประเมินราคาเพื่อให้การประเมินราคามีความน่าเชื่อถือสามารถอ้างอิงในการกำหนดมูลค่าราคาของหลักประกันและเพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการนำราคาประเมินรถยนต์มาเป็นช่องทางในการตกแต่งบัญชีด้วยวิธีการประเมินราคารถยนต์ให้มูลค่าสูงเกินความเป็นจริง เพื่อเป็นการเอื้อประโยชน์การสร้างกำไรทางบัญชีให้แก่ฝ่ายใดหรือเป็นช่องทางให้กับผู้ทุจริตในการฟอกเงิน

อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้สามารถจำนองรถยนต์ได้ แต่หากไม่มีการออกกฎกระทรวงเพื่อมารองรับเกี่ยวกับมาตรการจำนองตลอดจนกระบวนการบังคับชำระหนี้ เพื่อบังคับใช้กับการจำนองรถยนต์ที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ จำนองรถยนต์ รถพ่วง รถบดถนน และรถแทรกเตอร์ที่จดทะเบียนแล้ว และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน

ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีการเร่งออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ จำนองรถยนต์ รถพ่วง รถบดถนน และรถแทรกเตอร์ที่จดทะเบียนแล้ว และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนจำนอง ตลอดจนขั้นตอนการบังคับชำระหนี้ เพื่อทำให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้รับหลักประกันได้ว่าหากรับจำนองแล้วจะสามารถเรียกบังคับชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนด เนื่องจากรถยนต์มีการเสื่อมค่า หรือเสื่อมสภาพไปตามการใช้งานและระยะเวลา ถึงแม้ว่าลูกหนี้จะมีได้ใช้สอยรถยนต์ดังกล่าวก็ตาม การเสื่อมค่า หรือเสื่อมสภาพย่อมเกิดขึ้นแก่รถยนต์หากระยะเวลาการบังคับคดีเนิ่นนานออกไปย่อมไม่เป็นประโยชน์แก่เจ้าหนี้และลูกหนี้ตามคำพิพากษา

บรรณานุกรม

กฎหมายไทย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.

พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒.

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑.

หนังสือ

ชุมพล จัทราทิพย์. (2545). *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ คำประกัน จำนอง จำนำ*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ปัญญา ถนอมรอด. *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ยืม คำประกัน จำนอง จำนำ*. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.

พจน์ ปุษปาคม. (2540). *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย คำประกัน จำนอง จำนำ สิทธิยึดหน่วง และบริมสิทธิ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ.

รัฐสิทธิ์ คุรุสุวรรณ. (2551). *กฎหมายเกี่ยวกับสัญญาทางธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์อักษร.

สุดา (วัชรวัฒนากุล) วิศรุตพิชญ์. (2553). *หลักกฎหมาย คำประกัน จำนอง จำนำ*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อรรถวุฒิ แคนทอง. (2522). *การ จำนองรถยนต์ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒*.

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ : ศึกษาเฉพาะกรณีการนำไปใช้ในระบบสถาบันการเงิน. งานเอกสารวิชาการส่วนบุคคล. วิทยาลัยการยุติธรรม, สำนักงานศาลยุติธรรม.

วิทยานิพนธ์

สุชาญวิทย์ นาคเพชร. (2553). *ปัญหาข้อกฎหมายที่เกิดจากกรณีการ จำนองรถยนต์ ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายเอกชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.